

سیدیلقا لوصا ریرحت ۲.

یملع راکه‌اش و سیدیلقا

لاس رازه‌ود زا شیب [1] سیدیلقا لوصا هک -دوب هت‌شون تاییضایر خیرات رد دیاش -مدید ییاج کی رد یاضف رد ناشدوخ یارب ییداعرشب هک یملع یاه‌راکه‌اش دشاب رارق رگا اما ،تسا هدش هت‌شون تسای و نتوی تیبذاج هیرطن باتک رانک رد سیدیلقا ریرحت باتک نیامینک یراذگمان دنراد ملع ،تساه نآ رانک رد ،زورما کی‌ت‌نژ یا ناید هیرطن .

لام باتک کی ؛تسا باتک نیاشیکی،دوش فیدر اه‌راکه‌اش رگا دنیوگ یم دنراد هزورما !تسایلیخ .شپ لاس رازه‌ود .

نیدامن تاییضایر اه‌نی! اباب ،تسا بیاج ، دنکب باتک نیاهب یملع یه‌اگن یسک کی رگاینعی تمالع کی.تسایرات‌فگی هسدنه و تاییضایر.تسین‌الصا اه‌نی و یواسم و عمج تمالع ؛دنت‌شادن میا هدی‌سر ام‌الاج ات‌تسا هدرک راک امئاد ناشغ‌باون رشب اه‌نرق .دینیب یم‌امش باتک نیارد تاییضایر اب.درب یم‌ش‌تهب مدآ‌اعقاو ،مینک یم هدافتسای‌ت‌حار هب ار‌اهدامن نیاهک‌اج نیاد .دندرب ولج ار‌اه‌نیاروطج یرات‌فگ .

باتکی‌خیرات ریس

هب‌ینانوی نابز زا دش یم‌هم‌جرت هک‌ینام.تساهدوب‌ناه‌ی‌برغ‌دوخ یاه‌تسد رد‌الصا باتک نیاد [3].دهد یم‌حیضوت ار‌اه‌نی‌ه‌جاوخ -ج‌اجح و تبات ؛[2]تسا هدش هم‌جرت ی‌برع .

یتام‌دقم باتک سیدیلقا لوصا نیاد ؛[5]دیوگ یم ؛ [4]تسا هدوب ه‌جاوخ زا لبق اه‌لاس میدن‌نبا .هدوب هدش مه‌هم‌جرت و تساهدنه‌یسرد باتک نیلوا .

ی‌برع نابز هب‌باتکی‌اه‌هم‌جرت

هک‌هم‌جرت رصع نآ‌رد دش هم‌جرت کی‌لوا ،نوراه روت‌سد هب.ینوم‌أم هم‌جرت کی‌دراد ینوراه هم‌جرت کی‌نومام نامز هرابود -ده‌اوخ یم‌قی‌ق‌حت نیالاج- دوبن دنسپ هک‌نی‌ل‌ثم‌دعب.تسافورعم و دیدینش هت‌فگ ار‌اه‌نی و تیبذاج تاییرطن هک‌فورعم هرق‌ن‌ب تبات مه‌!‌ادعب و.دش هم‌جرت مود راب یارب ،تسا هدرک راک اه‌نی‌یور هک‌دراد یا‌خ‌سن مه‌وا‌تسا .

هرق‌ن‌ب تبات

یلیخ.دندوب ه‌روآ‌ار‌وا مه‌یسابع ه‌فیلخ رابرد رد.تساهدوب دراو،نونف نیارد [6]هرق‌ن‌ب تبات هک‌یی‌اه‌فرح نیمه‌تسرد هک‌دنک یم‌لقن ار‌تیبذاج هیضق هرق‌ن‌ب تبات زا قراوش رد.دوب ه‌جوم

رگا دیوگ یم دعب دننک یم بذج ار رگیدمه زیچ ود :دیوگ یم،دندنز یم تیبذاج یارب اه سالک رد نالا [7].دندانام یم هار نیب دوش فصن هک دشاب یروط

مه هزادنا نیمه . «**هلقن یف یودج ال امام**»؟تسرا ییاه فرح هچ اه نیا دیوگ یم دعب قراوش بحاص. یروط نیا هک ناشیارب هدوب حضاو ینعی.«**هلقن یف یودج ال امام**».دوب یدایز میتفگ هک رد هک یسک کی ناونع هب ؛نادیضایر کی ناونع هب هدوب هتفگ وا لاج یا یلع یلو لاج بخ.تسین تسرا یناسک نیرت مهمزا یکی هرق نب تباث دینزب لگوگ رد ات مه نالا.دوب هدرک راک اه هنیمز نیا دنک یم درار وا فرح یزار رخف.دنک یم لقن وا زایزار رخف [8].هدرک حرطم ار تیبذاج دنیوگ یم هک [9].

ملع نابز ؛یضایر نابز

هدرک تفرشیپ رتشیب تایضایر نوتوین نامز هک دوب نیا رد تباث اب نوتوین توافق اب هک دسیونب یباتک هک نیا ام.دز ار شفرح هرق نب تباث.تشاد یرت یوق یضایر نابز.دوب باتک.دشن هرق نب تباث یارب دنکب نایب ار نآ -تسرا ملع نابز دنیوگ یم هک- یضایر نایب تایضایر اب..تسرا یزیچ روط نیا مرظن هب [10]یعیبیط یضایر لوصا؟تسیچ نوتوین فورعم یم نایب یضایر ناسل اب ناشتایعیبیط ،میدق تمکح.تسرا هدرک نییبت ار تایعیبیط بلاطم نابز نیا اب دنتسناوت نارگید و درک تفرشیپ.تسرا هدرک قیفلت رگیدمه اب ار اه نیا وا.دش .دنبب ولج و دنمهفب یضایر

باتک ریخت و ریصن هجاوخ

و ریخت اب ،تنازو نیا اب باتک نیا ؛[12]یلع یلیخ ریخت.دندرک [11]ریخت ار نیا هجاوخ دعب یلیخ.[13]تسه اه نیا هعیردلا رد مه نالا.دنا هداد سرد ،دنا هتشون هیشاح املع .هجاوخ تافاضا داجی ار شلخدم **ایدپ یکیو** رد.تسرا نیزو یلیخ باتک.تسرا هدش پاچ رگید لاج هللدملحلا مه شیاه .مهذب همادا هک تسرا هدشن تصرف رگید ؛منک عورش هک مدرک

باتک یایازم

راک طقف .دینادب ردق ار نآمهن و متشه ،متفه یهلاقم ،[14]دراد هلاقم ات ۱۵ سدیلقا لوصا .مشش هلاقم ات یلوا هلاقم زا ،هدرک عورش لصتم مک زا لّوا هک تسرا نیا هدرک سدیلقا هک یبیجع مک تبون هدش لاج ،هدیسر متفه یهلاقم هب یثقو .تسرا هدرک هدافتسا بیاجع ،لصتم مک زا مک یهلاقم ات ۶ رد هک یبلاطم نآ هب یاکّتا اب ،دعب رد (۹ و ۸ ،۷ هلاقم).هتفر دعب غارس .لصفنم دادعا هیرظنّج رد هتبالا .دنکیم همآگنه دوب هتفگ ،راق لصتم

سدیلقا لوصا ریخت سورد

[6] (م ۹۰۱- ۸۳۶ = ۲۸۸- ۲۲۱) ۆزق نب تبات [6]

فوسلېف بساح بېبېط: نسحلل وېا، ئېباصلل ېنارحلل نورھز نب ۆرق نب تبات

ېف ھېلھ اھوركلنأ اءاېشأ (ؤئباصلل) ھبھزم لهأ عم هل تشدحو (تارفلالو ۆلجد نېب) نأرحب أشنو دلو ۆفسللفلاب لغتشاف، دادغب دصقو، نارح نم جرخف، لكهھللا لوخد مھسئئر ھېلھ مرحف، بھذمللا وحن فنصو. ۆعئف ۆلزنم ھدنھ هل تناكلف (ېسابلل ۆف لللل) دصتعملاب لصتاو، ۆربف بطللاو (عاطقلا لكشللا) و، ۆلاسر (خ - ۆسندنهلا ېنابللا) و (ط - بطللا ملھ ېف ۆرئلل) اھنم، اباتك 150 و، لوازملا ېف (خ - تاعاسللا تالآ) و، ۆلاسر (خ - ئفاكلما ېمسي ېڈلا طورخملا ۆحاسم) و، ۆلاسر (خ - بكاوكلل ۆئابلط) و (1705 / 7 مقرلا) اسئف نغم ېف (خ - ېقئسوملا ېف للئاسم) و (كالفأل بئكرت)، ۆسندنهلا نېھاربلاب (ربجل للئاسم حئصت) و (دصرلا) و (فوسللاو فوسكلا ۆلھ) و (ؤئفھلا) و للئاسملا) و (نئرحلل نېب رانلا دلوت) و (ۆركلا ېف لمھلا) و (قالخال لوصأ) و (مولھلل بئارم) و نسحئ ناكو. ېقئسوملاو ۆسندنهلا ېف ھبتك رثكأو. ۆحفص فلأ وحن (ۆسندنهلا باتك) و (ؤببطللا) دادغب ېف ېفوتو. ۆببھلللا ېللا ېرئك اھنھ مئرتف، ھرصھ ېف ۆئاشلل تاغللل رثكأو ۆئانئرسلا (98 ص، 2، ج، ېلكرزلل مالھلل)

ناروصئف ئتھ ھرئف نود ھب صئخئ لالح ۆنكلمالا نم ۆئشل سئلل ۆنا ېلا ۆرف نب تبات بھذ [7] نال ضرالا زكرم ېلا دوعئ امناف قوف ېلا ۆرم انئمر اذاف اذھ ام نود ۆعئببطللا بللا انئعم امسج ولف زكرم لل ۆبللا ۆئضرالا ۆعئببطللا نال ال ۆئسنجلل ھتلھل ھبئجئ ېڈلا ۆلك ېلا لئمئ ۆئجل ئتھ رخالا بللل ائواسم امھنم لك بلل ناكل رخال بنال نم فنصن لك لھج و نئفنصن ضرالا لھج مئ سمئشللا كلف ېلا تھفر اۆلك ضرالا نا ضرل ول و امھنئ ېئئلل ۆفاسملا طسو ېف ائقتلئ ھو ېڈلا مئطھلل رمالا ھبللل اھلل رھلل لئذ ۆفئرال رھ نال ھېف ھو ېڈلا ناكلما نم قلطا (291 ص، 2، ج، مالكلل دئرتھ رھش ېف ماھلللا قراوش) ھلقت ېف ېوئج ال امم كلذ رئف ېلا ھببھ

مالك ملھ، ھئكدف تئاس ھب نادنمئشئدنا رگئد تارابع رد ھرق نب تبات مالك ھدھاشم ېارب، دئامرف ھعجارم ھرق نب تبات ھب بوسنم ھبئاج ھب لوق ھحفص

ھب، ېئاشم نافوسلئف فالخ رب، تبات ھك تئسا ھدروآ ۆقئرشملا ئحابملا رد ېزار نئدلارخف [8] زالكئ ۆئھ ھك دوب نأرب و تئشادن داقئعا، دئشاب ھتئشاد ېعئببطللا ېناكم رصانع زالكئ رھ ھكنئلا ۆولك ھكت كئ طوقس تلھعآ اللئم و؛ دئادن دنك لئم نأرب ھب رصنع دوش ببس ھك ېئصوصخ اھناكم نئلا ۆولك طوقس تلھع: تئفگئم ھكلب، تئسن نئمز زكرم ھب نئدئسر ھب نأرب ېعئببطللا لئم نئمز ھب دئدوئ ېب ېكاخ رصنع ھب ھك دھاوئم ۆولك ھكت نأرب و دنكئم لئم دوش سنجم ھب ېزئ ھك تئسا للھف لھم رد كاخ ھكت كئ و مئھد لاقئنا دئشروخ كلف ھب ار نئمز ررك رگا، نئارب انب، (65-63 / 2) «، اربص؛ 44، سنئپ: كن) تئسوئپ دھاوئ نئمز لك ھب و تفر دھاوئ اللاب كاخ ھكت نأرب، دئشاب نئمز دئماسجلا ھب نوچ ھك دوب دقتعم نائئاشم رظن فالخ رب تبات، نئلا زائھتئشذگ، (33-30)، [6] ھمئمص، دوشئم ھدئشك دوش سنجم ھب مئاسجلا ېوس ھب ېمسج رھ اھنتھن، نئاربانب، دناناسكئ تئمسج، ېامت نئمھ لئلد ھب زئ ار اللھعانئما و دئراد شئارگ رگئدكئ ېوس ھب زئ مئاسجلا ھب ھكلب، ېمالسا گرزب فراعھلا ھرئاد)، (اھنامھ، نئدلارخف) تئسا ھتئسنادئم مھ ھب نئدش كئدزن ھب مئاسجلا (ھرق نب تبات لھدم)

[9] 62 ص، 2، ج، تائئعئببطللا و تائھلللا ملھ ېف ۆقئرشملا ئحابملا [9]

ئعئببطللا ھفسلل ېضائر لوصا [10]

سديلقاً وه هفلأ يذلا نأل سديلقاً ريرحت هل لاقى و:باسحلا و ةسدنهلا لوصأ ريرحت: 1378 [11]

نب جاجحلا ةيبرعلا ىلإ هللقن ف ايوانوي باتكلا ناك و قحلا وه امك راجنلا يروصللا يوانويلا نمز يف ايناث هللقن و يوراها هل ليقف ،ديشرلا نوراها نمز يف الوأ يفوكلا رطم نب فسوي و 298 ةنس يفوت يذلا يدابعلا قاحسإ نب نينح نب قاحسإ هللقن مٲ ،ينومأملا هل ليقف ،نومأملا ناطلس هرح مٲ ، 288 ةنس يفوت ملام يناحلا ةرق نب تبات حلصأ و ، 260 ةنس نينح هلاو يفوت هل ليقف 672 ةنس يفوت ملام يسوطللا نسحلا نب دمحم نب دمحم نيذلا ريصن هجاوخ نيققح ملام تالاق ملام يف لاشألا عومجم نأ هلوأ يف ركذق و هانوع امك باسحلا و ةسدنهلا لوصأ ريرحت لاشأ ةرشع ةدايز عم تبات و جاجحلا يتخسن يف الاش نوتس و ةينامٲ و ةئامعبرأ ةرشع سمخلا ىلإ ةعيرذلا)هقحلي ملام و دحأ هقبسلي ملام هحرش و هلصف و اهعيمج ررح ،تبات هخسن يف (379-381 ص ؛ ج 3 ؛ ةعيرشلا فيناصت

دولناد **نودصاق** تىاس زا ناوتىم ار (هينطنطسق سىفن پاچ)سديلقا لوصا ريرحت باتك [12] درك.

حىضوت ناووع اب باتك نيا رب يقارن يدهم الم يسراف حرش آرىخا زىن باتك نيا حورش نايم رد .تسا هدش پاچ ناريا هفسلف و تمكح يشهوژپ هسسؤم طسوت دلج و درد لاشالا

هناومن ناووع هب [13]

سديلقاً ريرحت حرش

حرشلا و .ه 762 ةنس يفوت ملام يسوطللا نيذلا ريصن ةجاوخلا ققح ملام هرح ،ةسدنهلا لوصأ يف ريرحت) همسا و ،يفحنلا يراسناوخلا يوسوملا مساقلا يبا ديسلا رصاع ملام يضايرلا ةمالعلل 384 ص 3 ج يف رم امك (ريرحتلا

سديلقاً ريرحت حرش: 472

ه 1322 ةنس دنهلا يف هنم ىلوألا ةلاق ملام حرش عبط ،يريمشكلا ىلع دمحم ىلوملل

سديلقاً ريرحت حرش

و (لاشألا حىضوت) همسا و ه 1209 ةنس يفوت ملام يقارنلا رذ يبا نب يدهم ىلوملل .ةيسرافلاب حىضوت باتك) ناووعب فاكلا فرح يف هانركذك لذل و ،ءاتلا فرح يف هلمح يف هركذان تاف دق ةصقان ىرخأ و ،اهسرهف يف امك نارهط (رالاسهپس ةسردم ةبتكم) يف هخسن هنم دجوت (لاشألا ؛ ج 13 ؛ ةعيرشلا فيناصت ىلإ ةعيرذلا) .اضيا نارهط يف (ءاكشملا دمحم ديسلا ةبتكم) يف رخآلا (141- ١٤٢ ص

قوف دراوم رب هوالع

ب نأ زا و دزرانك ار رگىد يبرع ياهتياور مٲ ىتدم كدنا رد ىسوط نىدلارى [14] ،دش هتفگ هكانچ تياور يور ار دوخ تىلاعف ،دنزادرپ سدي [15] هب دنتساوخىم هك ىنانادىضارى مٲ هآبىرقت دعب :تسا رارق نىدب هجاوخ ريرحت رب ىنتبم راثأ زا ىرامش .دنتخاس زكرمتم نىدلارىصن

يسراف ياههمرت - فلا

ف ناونعهب ار نآ هك(نیدلاریصن رادمان درگاش ،ق۷۱۰-۶۳۴)یزاریش نیدلابطق یسراف مچرت ۱. پاج هب مراهچ لمج رگید نونف فالخرپ نفلن. **بلسا اهلوا و اهلوا** مانشناد مراهچ لمج زا تسخن دس زا مچنم نسحدمحم دنزرف یدهمدمحم **طلسا و اهلوا** ریرحت مچرت ۲. (۴۹۷، ۳۵۲، ینابرق) تساهدیسرین تکلک رد م۱۸۲۴رد هكسانشان میچرت م زا ریرحت تسخن للاقم ۶ یسراف مچرت ۳. (اجنامه) ق۱۳ (۴۹۷-۴۹۶، ومه) تساهدش رشتنم

ی شواح و احرش - ب

۱. سریم هب روهشم دمحم نب یلع مچرت ۲. نیدل رد دوجوم ،(ق۷۱۸-۶۶۵) یسراف نیدلالامک مچرت ۱. ب یسوم مچرت ۳. (۱۰۸۶ م ش) نارهت هاگشناد یزکرم مچرت ۱. **ناخباتک** رد دوجوم ،(ق۸۱۶-۷۴۰) یناچرج فیرش ب نیدل لامک یضاق مچرت ۴. (ق۸۴۰-۷۶۶) ی مور مچرت ۱. **دازیضاق** هب روهشم دومحم نب دمحم الاسه پس و سدق ناتسآ **ناخباتک** رد نآ زا یخسن .(ق۹۱۰ ح ق م) یدبیم یدزی ینیسرح نیدلانیعم یرفخ لضاف هب روهشم یرفخ دمحم **نیدل لامک** مچرت ۵. **قیلعت** .(۴۷۴، ومه : کن) تساهدوجوم **طلسا و اهلوا** مچرت ۶. (۴۹۷، ومه) تساهدوجوم سلجم کی **رامش** **ناخباتک** رد نآ **خسن** هک ،(ق۹۵۸ د) **حرش** .(اجنامه : کن) یوضر سدق ناتسآ رد دوجوم ،دامادریم رضاعم ینیسرح دمحم نب نیدباعلانیزی ،ینچمه .روپمار **ناخباتک** رد دوجوم (ق۱۰۶۱ د) یولع مشاه دمحم ریم **طسوت** یبرع هب سدیلقا باتک **نیدل لامک** مچرت ۷. **مان** اب مه د **لاقم** رب (ق۱۰۴۷ رد هدنز) یدزی رقابدمحم **حرش** :درک دای راثآ نیا زا دیاب رد هخسن دنچ رثا نیا زا ،تساهدک **حرش** سپس و ،لقن ار یسوط نیدلاری **مهد** **لاقم** زا ییاهه لمج (یشاک نسحللوا ب) زا یبرع نابز هب یرصتخم **لاس** .(۴۴۰، ومه) تساهدوجوم ناریا یاهه **ناخباتک** ب دراو سدیلقا لوصا موس **لاقم** زا مه دزناب **یضق** رب وا رظن هب هک یلاکشا **رابرد** (ق۹۲۸) دمحم نب دمحم ریخللوا **نیدل لامک** ،(تساهدوجوم سلجم مچرت **ناخباتک** رد هلاس نیا زا هخسنود) تساه (۴۹۷، ینابرق؛ ریرحت ، ده : کن) تساهدش هتشون **یسلوا** ساسارب آرهظ هک یسراف

(سدیلقا لوصا ریرحت لخدم ،یمالسا گرزب فراعملل هریاد)

سدیلقا لوصا ریرحت هی شواح و حرش بتک زا یلماک تسرهف **هیکدف تیاس** رد ،دراوم نیا رب هوالع ،تساهدش هداد شرانگ هعیردللا رد

یتامدمقم فیراعت هرابرد لوا هلاقم :تسارارق نیدب سدیلقا لوصا ریرحت بلللام یدنبشخب [14] هلاقم ،یسندنه ربج و اهتحاسم لیدبت هرابرد مود هلاقم ،هسدنه یفراعت م لوصا و عوضوم لوصا هرابرد مراهچ هلاقم ،اهنآ هب **طوبرم** یایاوز یریگ هزادنا و اهرتو ،اههریاد هرابرد ییاضق لماش موس هرابرد مچنپ هلاقم ،یطیحم و یطاحم مظتنم یاهعیلض دنچ میسرت هلمج زا یسندنه یاهمیسرت ات متفه یاهه لاقم ،هحطسم هسدنه رد بسانت هی رظن دربراک هرابرد مشش هلاقم ، **بسانت هی رظن** دادعا و یسندنه یاهدعاصت ،لسلسم یاهبسانت هلمج زا) دادعا یتامدمقم هی رظن هرابرد یگلمج مهن ،قفاوتمان یاهطخ هراپ تروص هب اهنآ میسرت زا هدافتسا اب **گنگ دادعا** هرابرد مه د هلاقم ،(لوا یقاحل تالاقم ینعی ،مه دزناب و مه دراهچ هلاقم ، **ییاضف هسدنه** هرابرد مه دزی سات مه دزای یاهه لاقم ارهز ،**سدیلقا لوصا ریرحت** هلاقم).ییاضف و هحطسم هسدنه هرابرد ییاهمتم تروص هب (۱۴۶-۱۴۵ ص، ۱۳۹۲ ناتسبات و راهب،لوا هرامش،مود لاس،ناریا و مالسا یملع ثاریم هلمج،فجنروپ

نایب یف اهللاجاتحی ةفراعت ممولع و ةعوضوم لوصا و دودح ركذب اهري دصت ب ةداعلا ترج دق و [15] (سدیلقا لوصا ریرحت).للكشأل

... . طسوت 15:53:13 2025 سرام 11 ه دش یناسرزور ه ب